

Megjelenik minden vasár-
nap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:

Szabó Albert könyvnyom-
daiban Kezdi-Vásárhelytől,
hova úgy a lap beltartalmi
részét illető közlemények,
mint az előfizetések, hirdet-
mények, nyilvtéri czikkek
stb. is tézendők.

Nyilttéri cikkek soron-
kint 10 kr-ért közöltnék.

SZEKELYFOLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . .	6 frt — kr
Fél évre . . .	3 frt — kr
Negyed évre . .	1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre	8 frt — kr

Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos gar-
mond-sorért vagy annak
térfogatáért 4 krajczár.
Hivatalos hirdetések külön ársza-
bály szerint számíttatnak.
Ezenkívül minden beigta-
tásnál 30 krajczár bélyeg-
díj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenkint 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . .	8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogad-
tatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

Az új pénz.

A valuta-tanácskozások, mint azt már je-
lentettük, teljes egyetértésre vezettek a két
pénzügyminiszter közt. A már közölt részle-
teken kívül még a következőkről értesíthet-
jük olvasóinkat:

A forinttal együtt a krajczár is meg fog szűnni, és míg a forint, illetőleg a félforint helyébe a korona lép, ennek századrésze fillér elnevezést kap. Az új aranyérmek 20 és 10 koronások lesznek és így a megállapított 119-es reláció mellett a 20 korona értéke megfelel 21 franknak, vagy 17 márkának. Az arany mellett természetesen ezüstpénz is lesz forgalomban, sőt államjegyek is,

A „Székelyföld“ tárczája.

Egy vértanu-szobor története.*

Boldog-Váraljáról azt tartják lakói, hogy ott van a világ közepe. És méltán büszkéek városukra a derek váraljak, mert Boldog-Váralja érdekes város, a miről Önök mindjárt meg is fognak győződni, ha türelemmel meghallgatnak. De ne tessék azt hinni, hogy valami nagy város az a B.-Váralja; mert biz az kis város ám, az is az aprajából. Nincsen annak se muzeuma, se képtára, se kir. táblája, se Teleky-könyvtára. Képtára még csak akad olykor-olykor egy-egy panoráma alakjában. A kir. tábla iránt pedig petíczionáltak annak idejében, de az illetékes körök szűkkelbűségén hajtótörést szenvedett a derek váraljak széreny kívánsága. Vannak azonban Váraljának hivatalai, van virágzó kereskedelme és ipara. A katonaságot az ott állomásozó pénzügyőrség képviseli. Mondanom sem kell, hogy „a katonaság és polgárság között példás egyetértés uralkodik”. Szóval, sok hasonlatosság van Váralja és a nagy városok között. Van Váraljának fényes haute-volée-

* Felolvastatott a helybeli műkedvelő-egyesület ápr. 18-án rendezett társas-estélyén.

melynek összege azonban a 60 milliót nem fogja meghaladni. Az új rendszer valószínűleg 1893. évi január 1-én lép életbe, mint-hogy előbb annyi aranyérmet kell veretni, hogy a forgalom akadálytalan legyen. Meg is kezdik az érme veretését azonnal, a mint a törvényhozások elfogadták a valuta-törvényt. Mindazonáltal egy darabig az életbe-lépés után a forintszámítás is megmarad, a mi természetes is, mert a régi megszokott számítás nem lehet egyszerre kiküszöbölni.

A valuta-rende­zés nagy műveleténél a kormányok azon vannak, hogy a változó valutáról való áttérés az állandóra lehetőleg minden zökkenés nélkül történjék. Az egész átmeneti időszakban attól az időponttól kezdve, a midőn a valutatörvényjavaslatok be­terjesztetnek és a mely napon a reláció megá­lapi­tottnak tekinthető egészen a készpénz­fizetés felvételéig, egy perc­re se­m fog a for­galomból a meg­levő for­galmi pénz­eszközök akármily csekély része is elvonatni.

A két pénzverő intézet most olyannyira be van rendezve, hogy az aranyérmek, a mennyiben azok szükségesek az államjegyek bevonására, nem egészen 4 hónap alatt ki volnának verhetők, feltéve, hogy a pénzverőkben semmi egyéb más munka nem volna. Miután a két államkincstár azonkívül minden magánosnak, tehát a jegybanknak is, nagy esekély veretési költségek fejében akárminő nagy összegben ki fog veretni és pedig az illető kívánsága szerint 20 vagy 10 koronás darabokat, az aranyforgalom késégtelenül rövid idő alatt tekintélyes arányokat fog ölteni. Igaz azonban, hogy az új ezüst váltó

ja is. Az intelligenciát képezik a hivatalnokok, kikhez csatlakozik a kereskedők osztálya. Aztán jön egy nagy fal, melyen túl következnek a közönséges emberek, szinpadí nyelven szólva: nép-ség, katonaság.

Hogy meg ne sértsem a váraljaiak önértetét, kötelességemnek tartom azt is ide jegyezni, hogy B.-Váraljának van virágzó irodalma és művészete is. A művészetet néhány „fekete sereg” képviseli (első, második, harmadik banda, le egészen a hatodikig s Isten tudja hányadikig), a mi a derék váraljaiak műérzékéről fényes bizonyítványt nyújt. A mi pedig a lakosság irodalmi érzékét illeti, e mellett tanuskodik lapjuk: a „Boldogváralji Hírhordó”, mely már 25 esztendő óta hetenkint egyszer terjeszti a világosságot Boldog-Váralján. A szerkesztő lelkiismeretességére nézve, kinek figyelme minden eseményre ki szokott terjedni, egy ekklatans példát hozok fel. Akárhányszor olvashatnak benne a boldog olvasók ilyenformán hangzó szenzációs híreket: „Lapunk szerkesztője ekkor s ekkor ennél s ennél a családnál disznótorban volt s a család derék fejét ilyen meg ilyen fényes beszédben köszöntötte fel.” De nem csupán a zsurnalisztika virágzik Boldog-Váralján. Vannak ott költők és írók bővön. Vannak nekik regény- és drámaíróik. De — fájdalom — a hazai közönség még a mai előrehaladt korban is kö-

pénznek, különösen pedig a koronáknak kiveretése talán még sokkal sürgősebb, mint az aranyérmek kiveretése. Addig azonban, míg ezen váltópénzekből nem lesz már készen egy tetemesebb összeg, nem volna célszerű azokat egyáltalában forgalomba hozni, és azért meg is fogják egy időre hagyni a régi váltópénzeket épugy, mint az ezüstforintosokat továbbra is a forgalomban, a mi nem is okoz számítási nehézségeket, miután a forint egyenlő két koronával és 1 krajczár két fillérrel; az ezüst váltópénz mellett réz váltópénz is lesz kiverendő és pedig 1, 2 és 4 fillérnyi értékben. Mindez oly óriási veretési munkálatokat igényel, miután több mint milliárd darabról van szó, hogy legalább is másfél évig fog tartani ez érmek kiveretése.

Feltéve, hogy az osztrák értékű forint jövőben 2 frank 10 centimmal lesz egyenlő, a forintnak aranyegyenértéke pontosan számítva — aranynál pedig sok tizedessel kell számítani — 0.609676 gramm lesz finom aranyban, úgy hogy egy kiló aranyból készülhet 1640.215 forint.

E hét végén Bécsben tartandó értekezések majdnem kivétel nélkül csakis a bankkérdésre fognak vonatkozni. A bankjegyek a bankfém alapjára vonatkozó változtatása tárgyában történt megállapodás értelmében jövőben aranyra fognak szólni, úgy, hogy a mostani jegyeket mind be kell vonni és lassankint újakat kiadni. A jegyeknek ezen átnyomatása körülbelül 700,000—800,000 forintba kerül.

A magyar pénzügyminiszter a valuta-törvényjavaslattal együtt be fog terjeszteni

zönyös az irodalom iránt s így a váralji regény- és drámairók híre se ment Boldog-Váralja határain túl.

Van ezek szerint Boldog-Váraljának irodalma, művészete, kereskedelme és ipara és van fényes haute-volée-ja. Természetes tehát, hogy van élénk társadalmi élete is — fogják Önök mondani. De-hogy van. Épen ezen a téren van ott a legnagyobb pangás. Haem van e helyett Boldog-Váraljának vértanú-szobra. Ennek a történetét fogom Önöknek elmondani, t. Hölgyeim és Uraim. Az adatokat részint történeti kútfők, részint hagyomány alapján szedtem össze. Megható történet; s azért kérem, sziveskedjenek türelemmel meghallgatni.

Volt idő, midőn a váraljaiak szívében fogékony talajra talált egyes derék emberbarátok buzdító szözeata s gombamódra tenyésztek ott az emberi könyörületességet gyakorló intézmények, melyeket városunkban humán intézeteknek neveznek. Voltak ott mindig bővön (s ugyan hol nincsenek?) könyörületes szívű matronák (népies nyelven: vén asszonyok) és derék honleányok, kik részint mert ráérték, részint mert Istennek tetsző dolgot akartak mivelní, egyleteket alakítottak, hol bővön nyílt alkalmuk a könyörületesség gyakorlására. Olyan buzgóságot fejtettek ki a derék váraljaiak a közügyek terén, hogy bizony mi is tanulhatnánk

a háznak egy törvényjavaslatot, a melyben az összes 5 százalékos magyar államkölcson-czimletek, tehát nemcsak a papirrentének, hanem különböző vasúti czimleteknek és ezek közt az erdélyi, az alföldi és duna-drávai vasúti részvények konvertálását is javasolni fogja, és ha a konverzió akár 4 és fél, akár 4 százalékos kölcsönre történik, mindenesetre legalább is 60 millió forint tőkenyeresség lesz elérhető. Miután Magyarországra nézve a valuta szabályozásánál nem egészen 90 millió forintnyi teherről van szó, a pénzügyminiszter abban a helyzetben lesz, hogy az összes arany-mennyiség beszerzése után is még mindig fog rendelkezni a mostani tetemes állampénztári készletek felett. A valuta-előterjesztés a vámillétekek lerovása tárgyában is fog intézkedést tartalmazni. Törvényes intézkedés fog történni, hogy milyen új értékösszegnek felel meg a vámtételekben meghatározott aranyforint.

A magyar állam kötelekéből való elbocsátás. A A belügyminiszter a magyar állampolgárság megszerzéséről és elvesztéséről szóló 1879. L. t.-cz. végrehajtása tárgyában 1880. jan. 5-én 584. szám alatt kibocsátott körrendeletnek az állam kötelekéből való elbocsátásra vonatkozó részét a honvédelmi és pénzügyi miniszterekkel egyetértőleg pórtrendelkezésekkel egészítette ki. A pórtrendelkezések szerint azok a magyar állampolgárok, a kik Ausztriába, a német birodalomba, vagy Szerbiába akarnak kivándorolni, kötelesek az illető állam kötelekébe való felvételükre vonatkozó hatósági igérvényt bemutatni. Az elbocsátási kérvényekhez szükséges adóbizonyítványokat, vajjon az illető fél nincs-e hátrálékban valamely tartozásával — az illető adóhivatalnak is alá kell írnia. A pórtrendelések még aprólékosan körülírják, hogyan kell a hadsereg vagy honvédség kötelekében levőknek elbocsátásért folyamodniuk. Végül a miniszter felhívja a törvényhatóságok első tisztviselőit, hogy a pórtrendelések pontos teljesítése mellett a szabályszerűen felszerelt kérvényeket hozzá idővesztés nélkül és mindig a kérelem teljesítésére vagy megtagadására vonatkozó véleményes jelentés kíséretében terjesszék fel és az innen leküldött elbocsátási okiratnak a kérelmező kezeihez való eljuttatását és ha a kézbesítés beföldön történt, a tényleges kiköltözködés napját azonnal jelentsek be a miniszternek.

A közös hadügyminiszter követelése. Mint értesülünk, még e hó végén, de legkésőbb a jövő hó elején megindulnak a miniszteri tanácskozások a közös költségvetés megállapításáról. Beavatott körökben azt állítják, hogy a hadügyminiszter az idén is követelni fogja a hadi létszám felemelését és pedig zászlóaljanként tíz legénnyel. Ez azonban még nem bizonyítja azt, hogy a hadügyi kor-

mányzat e követelése bent is lesz abban a költségvetésben, melyet a delegáció elé terjesztenek, mert Bauer báró ugyanez eszmével előállott már a múlt évi miniszteri tanácskozásokban is, de a két pénzügyminiszter opponálása következtében nem ragaszkodott e kívánságához.

Vaszary Kolos hercegprímást, a ki a husvéti ünnepekre Rómába utazott, a pápa nagysüttörtökön, házi kápolnájában, mise alatt megáldoztatta, s közvetlen utána másfél óráig magánkihallgatáson fogadta. Ugyancsak még nagysüttörtökön több kardinális fogadott és látogatott meg a hercegprímás. Nagypénteken a kongregációk titkárait fogadta, a kik hosszabb ideig voltak nála; míg este Rampolla kardinális államtitkárral értekezett körülbelül ötnegyed óráig. A tárgyalásokról és azok eredményeiről ez idő szerint semmit sem lehet tudni. Hír szerint husvét vasárnapján tíz órakor ismét magánkihallgatáson fogadta a pápa a hercegprímást, a kit a Rómában időző főrangú urak és hölgyek közül már eddig is többen megtiszteltek látogatásukkal.

A házasság reformja.

Néhány hét óta rövid tudósítások jelentek meg a lapokban, a melyek híril adták, hogy a család-jog kodifikálása tárgyában az igazságügyminiszter által összehívott ankét több ízben tanácskozott. E tanácskozások anyagáról és eredményeiről a következőket olvassuk:

Az igazságügyminiszter lemondott arról, hogy az egész magánjog szabályozását egy kodexbe foglalva terjessze a törvényhozás elé, hanem részenként kívánja elvégezni a nagy munkát. A dolgot természeténél fogva is első helyre kellett jutnia a család-jog szabályozásának. Ennek három fejezetére az igazságügyminiszter három jogtudóst bízott meg a tervezet elkészítésével: a házassági jogra nézve Győry Elek, a szülők és gyermekek közti viszony szabályozását illetőleg Králik Lajost, a gyámsági és gondnoksági ügyekre nézve Sipőcz Lászlót. A házassággal összefüggő vagyoni-jogi kérdések tekintetében Jancsó György dr., a kolozsvári egyetem tanára, van a tervezet készítésére kizemelve.

A most összehívott ankát előtt, melynek a tagjai az említetteknek kívül még Kovács Gyula és Zsögöd Benő egyetemi tanárok, még csak a Győry Elek munkálata fekszik a házassági jog szabályozásáról. Az egész munkának kétségkívül ez a legkényesebb része, a melynek a megállapításánál a tisztán jogi momentumokon kívül politikai szempontokat is tekintetbe kell venni. Ezekkel a szempontokkal a tervezet lehetőleg számol is és míg a materiális házassági jog tekintetében gyökeres reformmal áll elő, addig, különösen a házasságkötés formájára nézve, a lehetőségig kimélni igyekszik a nép erkölcsi és vallási érzelmeit.

A tervezet szerint ugyanis a házasság polgári jogviszony, mely ugy létesülése feltételei, mint minden személy- és vagyoni-jogi következményei tekintetében az állami törvényhozás szabályozó jogkörébe tartozik. Tehát a tervezet szerinti házasság teljes és tökéletes polgári házasság, mely minden tekintetben az összes magyar állampolgároknak egyenesen kiterjedő polgári jog határozatai értelmében ítélendő meg. Ennek a következtetésnek, hogy a házassági viszonyból netán keletkező pe-

rekben való bíráskodás nem az egyházi, hanem a polgári bíróságokra tartozik. A házasság felbontásának tekintetében a tervezet körülbelül ugyanazt az álláspontot foglalja el, mint a ma érvényben levő protestáns házassági jog, míg a tiltó akadályokat illetőleg, leszámítva a cultus disparitatis mellőzését, közeledik a kánonjogi felfogáshoz.

A mi a házasságkötés formáját illeti, a tervezet igyekszik lehetőleg mellőzni minden diszharmoniat a nép-felfogás és a törvény között. A házasságkötés rendes formájával meghagyja tehát a pap által való összeeskötést, e részben úgy tekintve a papot, mint állami mandatáriust, a ki a házasságkötéseket mint közhitelességi tanu tudomásul veszi és nyilvántartja, de természetesen nem egyházi lelkihatósága, hanem a polgári törvény megbízása alapján.

A tervezet számol azzal az eshetőséggel is (a mivel, a hitelbeli különbözőség kiküszöböltetvén a házasságnak ugy bontó mint tiltó akadályai körül, számolnia is kell), hogy a pap egyes esetekben meg fogja tagadni a házasságkötés tudomásul vételét. Ily esetekben a házasságkötés polgári hatóság előtt történik. Ez az expedienst nem azonos az osztrák Noth-Civilehe-vel, minthogy jogi természetét illetőleg a pap meg a polgári hatóság előtt kötött házasság közt semmi különbség nincs, lévén mind a kettő egytornán polgári házasság, a melynek létrejöttét, fennállását és megszűntét a polgári jog, még pedig egységesen, szabályozza.

Az ankét-tanácskozmány már túlhaladt az általános elvi álláspont megvitatásán, s abban az összes meghívottak egyetértettek, hogy a házasságot, mint polgári jogviszonyt, egységesen kell a törvényhozásnak szabályozni, vagyis polgárivá kell tenni. Arra nézve azonban, hogy milyen legyen a házasság megkötésének formája, meglehetősen eltérnek a vélemények. Azokkal szemben, a kik a házasságkötést kötelezőleg polgári hatóság előtt kívánják, ugy a tervezet készítője, mint mások is, a már említett szempontokon kívül a kellőképpen megbízható adminisztratív közegek hiányát s a financiális tekinteteket hozták fel.

Ez a kérdés tehát mind maig nincs végleg eldöntve; mindazáltal az ankét belement a tervezet részletes tárgyalásába s eddig az eljegyzésről szóló fejezet hét szakaszából ötön ment keresztül.

Különfélék.

— **Uj vonat.** A mint biztos forrásból értesültünk, jövő hó 1-től kezdve Brassó és Kovászna között személyvonat fog közlekedni minden vasár és ünnepnapon. Az új vonat reggel 6 órakor indul Brassóból és este 6 órakor tér vissza Kovásznáról. Helyesnek és célszerűnek tartjuk az új vonatot, csak azt nem tudjuk felfogni, hogy miért maradt ki Kézdi-Vásárhely a számításból s hogy miért nem jön fel a vonat egész Kézdi-Vásárhelyig; hisz tudvalevőleg ez a vidék szolgáltatja a kovásznai fürdő látogatóinak legnagyobb részét. Egész bizonyosan állíthatjuk, hogy az üzletvezetőség nagyon rossz információk alapján állította be ezt a csonka menetrendet, s hogy a kézdivásárhely-kovásznai fürdő-vonatnak aligha több hasz-

tóluk e részben. Felkutatták a város minden zugát, a hol csak emberanyagot reméltek találni nemes czéljuk előmozdítására; futottak, fáradtak, gyűléseztek, táncoltak (ebből jutott a legtöbb) a jó ügy javára, s végül oly meglepő eredményhez jutottak, hogy maguk is nagyot néztek bámulatukban. Nincs olyan kigondolható cél, melyért Váralja derék ifjúsága ne táncolt volna. Így aztán megszületett ott minden elképzelhető jótékonyági egyesület. Volt Váraljának virágzó nőegylete, árvaháza, kórháza, erkölcsnemesítő egyesülete, takarékosági és mérsékletességi egyesülete, tüztöltő-egylete stb., s ezeken kívül még egy egész sereg egyesület a közmivelődés szolgálatában. Statisztikai adataim vannak arra nézve, hogy még sehol annyit nem táncoltak a szenvedő emberiség boldogítására, mint Boldog-Váralján. (Zárjel közt legyen mondva, e statisztikai adatok közt nem áll utolsó helyen a kozmás leveles száma sem.) S csak azon bámulok, hogy akadnak oly pedáns emberek, kik a bálokat ostobaságnak tartják, holott Boldog-Váralja példája mutatja, hogy a táncznak sok dicső eszme köszönheti megvalósulását. A „Boldogváraljai Hírherdó” hasábszámra hozta, a toalettek pontos leírásával, a báli szépek és a „szíves felülfizetők” névsorát, és ez kimondhatlanul boldoggá tette a váraljai közönséget. A szíves adakozók listája akárhányszor kiszorí-

totta a lapból még a vezérocikket is, mert hisz ez a közügyek előtt szemet nem hunyhatott, de a derék váraljiakat kárpótolta a tudat, hogy nevük nyomtatásban jelent meg és jó hírnevük napról napra öregbedik. El is érték aztán, hogy városukat messze földön az ünneztetés és nagylelkűség mintaképe gyanánt emlegették s irigység tárgyáivá lettek más városokban. S mi több, akadtak tulajdon városukban oly sivar gondolkozású emberek, kik megsokalták a jóból a sokat s ennek hangos kifejezést is adtak. Hanem az egyesületek vezérei nem törődtek holmi profán megjegyzésekkel; ők haladtak a jó úton.

Igy ment ez egy jó darabig. Az ifjúság táncolt szünni nem akaró lelkesedéssel; a papák pedig a zsebükbe tapogatták szünni nem akaró keserűséggel. Boldog-Váralja e közben szörnyű lépéseket tett a haladás útján. Nemsokára uszni kezdett a boldogságban, annyira, hogy az intéző körök a miatt kezdetek aggódni, hogy maholnap nem lesz kit boldogítani.

De a vezéregyéniségeket nem hagyta cserben leleményességük. Tanácskozássra gyűltek tehát össze. A gyűlésen képviseltette magát minden egyesület. A tanácskozást rendkívül élénk vita előzte meg a korelnökségre nézve. Korelnök senki sem akart lenni, mert tudvalevőleg ez a tiszt a legidő-

sebbet illeti. Ellenben korjegyző mindenki akart lenni, mivel ezt a tisztat a gyűlés legfiatalabb tagja szokta betölteni. A tanácskozásban sok kitünő szónok vett részt. (Könnyebb megérthetés kedvéért megjegyzem, hogy a gyűlés tagjai kizárólag hölgyek voltak.) A pánik hamar eloszlott az okos beszédek hallatára. Egyhangulag, nagy lelkesedéssel között kimondták, hogy a megkezdett munkát nem hagyják abban; egyuttal bizottságot küldöttek ki a szegénységben, nyomorban színlődő emberek kinyomozására. A szívek új reménnyel teltek el ismét, mert a fennirt bizottság érelyesen hozzálátott a munkához. A gondolat nagyszerűnek bizonyult. Kitünt, hogy még mindig van terük a cselekvésre a derék emberbarátoknak. Ha olyan makacs, megátalkodott emberek akadtak, kik vonakodtak magukat alávetni a filantrópok jóakaratainak: elfogták erőszakkal, s így találtak módot rá egy jó darabig, hogy fogyatkozás ne álljon be.

Hanem ez az állapot nem tartott soká. A rém, melytől rettegett a város színe-java, közeledett. Egyszer csak arra ébredtek, hogy a szegénységnek Váralján híre veszett; a takarékosági és mérsékletességi egyesület józanságra és óvatosságra szoktatta az embereket; az erkölcsnemesítő egyesület pedig megjavította az erkölcsöket. Szóval, a boldogság veszedelmes módon elharapód-

na nem lenne, mint a tervezett brassó-kovácsnainak. E tárgyra alkalimlag még visszatérünk.

— **Esküvő.** Szerdán délután négy órakor esküdtött örök hűséget Bodor Géza alcsernátóni derék ifju ref. lelkész Hegedüs Ilka kisasszonynak, Hegedüs Sándor orsz. képviselőnk kedves hugának Kolozsvárrt. Az esküvő — mint a K.-ban olvasuk — a menyasszony családjának kis-mester-utczai házánál tartatott. Az ifju párt Szász Domokos ref. püspök adta össze. A nagyszámu jót kívánókhoz mi is örömmel csatlakozunk.

— **A kézdívásárhelyi mükedvelő-egyesület,** mely kiválóan érdekes programokat szokott produkálni, f. hó 18-án ismét egy jól sikerült társasestélyt rendezett. A műsor összesen 9 pontot foglalt magában, melyből két érdekes pontot a kézdívásárhelyi ev. ref. egyházi dalkör dalai képeztek. Ezen egyszerű iparosokból alakított s Makkay Dániel ev. ref. énekevezér által nagy gonddal kitanított ifju dalkör mai szereplése is egy újabb bizonyítékot szolgáltatott haladásáról, életképeségéről. Pompás összhanggal előadott dalai általános hatást keltek. Mi csak gratulálhatunk a fiatal egyesület haladásához. A műsor énekezésén ifj. Pataky Józsefné városunkban előnyösen ismert tehetség zongoratanítónő éneke és Mihály Endre s ifjabb Czimbalmos Ferencz urak párdala képeztek, mindkettő zenekísérettel. Mindkét szám szépen, nagy hatással lön előadva s jól megérdemelt tapsokban részesült. Selyei Tóth Albert ur az „Orr“ című monologot adta elő a nála szokásos virtuozitással. Czirmay József ur meg „Egy ifju agglegény panasza“ című humoros költeményt szavalta nagy derűltég között. Kovács Tivadar urnak kettős szerep jutott: szavalt is, meg tánczolt is és pedig nagy sikerrel. Szavlatában az nyert kifejezést, hogy ugyanegy verset miképen lehet különböző felfogás szerint elszavalni. Különösen a zsidó gyerek és mükedvelő tetszetek nagyon a közönségnek. E szavaltánál még jobban tetszett a rendkívüli tökélytel előadott magyar szóló. Kovács Károly ur jól sikerült s élénk tollal irt felolvasását lapunk mai száma közli. Műsor után kedélyes tánczvigalom volt, mely hajnalban ért véget.

— **A térrel-kovácsnai helyi érdekű vasutra** a kisasajátítási tárgyalás alapján a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium a törvényszerű kártalanítási eljárást rendelte el.

† **Budenz József,** a magyar összehasonlító nyelv-tudomány egyik legkimagaslóbb mívelője, a Hunfalvy-Budenz-féle iskolának egyik megalapítója, mult szombatn éjjel rövid szenvedés után meghalt. Budenz Németségban született s tanulmányait is ott végezte. Fiatal korában megismerve a magyar nyelvet, Hunfalvyval levelezni kezdett s nemokára Magyarországra jött, hol néhány hét alatt annyira elsajátította nyel-

zett Boldog-Váralján; a város teljesen méltó lett a nevére.

A nyomozó bizottság elvégre is kénytelen volt munkásságát megszüntetni, mert többé nem volt mit nyomoznia. Szörnyű kétségbeesés vett erőt a kedélyeken. Miféle jótékony célra fognak most már tánczolni?

Össze gyűltek ismét a város nemtői. A szívek nagy szomorúsággal, a szemek könnyekkel voltak telidesteli. A tanácskozási teremben uralkodó mély esendet elfojtott zokogás szakította meg. A korolnókség feletti vitán is gyorsan átesetek ez alkalommal.

Hosszasan tanakodtak, megható szónoklatokat mondtak s aztán végre is — megtört szívvel bár — elhatározták, hogy feloszlatják az egyleteket. De a nemtők nagy része nem birta ki e szörnyű csapást. Ezek önkéntes vértanuknak csaptak fel: öngyilkosokká lettek, egy másik részük pedig gyógyíthatatlan buskomorságba esett.

De az utódok méltán áldhatták a gondviselést, mert ők vértanu elődeik jóvoltából folytathatták a tánczot, s folytatták is, míg aztán egy diszes szoborra való összeget tánczoltak össze, mely most ott ékeskedik a város főterén.

Ennyiből áll a boldogváralji vértanu-szobor története. Hullassunk mi is egy könnyecpetet, t. Hölgyeim és Uraim, a vértanuk emlékére.

Kovács Károly.

vünket, hogy folyékonyan beszélt és irt magyarul. Majd kineveztek tanárrá, irt értekezéseket magyar nyelven az összehasonlító nyelvészet köréből. Később az akadémia rendes tagjává választotta, a budapesti egyetemhez pedig rendes tanárrá nevezetett ki. Szakmájában nagy tekintélynek örvendett s az egyetemen, hol az áltái összehasonlító nyelvészetet adta elő, nehezen lesz pótolható, bár egész iskolát nevelt maga után.

— **Radeocky szobra.** Nagy ünnepekkel fogják néhány nap mulva az osztrák fővárosban leleplezni Radeocky emlékszobrát. Az Albrecht főhercege elnöksége alatt álló rendező bizottság meghívta ezekre az ünnepekre a magyar képviselőházat is s a ház elnöke felhívást intézett ennek következtében a ház tagjaihoz, hogy jelentkezzenek nála, a kik részt kívánnak venni a szobor-leleplezési ünnepeken. Mint jellemző és érdekes dolgot említjük fel, hogy e hó 10-éig, az elnök által kitűzött határidőig a képviselőháznak egyetlen egy tagja sem jelentkezett az ünnepeken való résztvételre.

— **A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara** az érdekeltek tudomására hozza, hogy a román kormány a vámhivatalokat utasította, hogy a tiszta fonallulladékból készült pamutszöveteket a Romániába való bevitelnél az 1891. évi július hó 11-én hatályba lépett általános vámtarifa 278 száma szerint 100 kilogramonként 60 frankkal vámkézeljék. Ezen intézkedés által a román kormány megszüntette a román vámhivatalok részéről eddigéig követett azon eljárást, melynélfogva az Osztrák-magyar monarchiából származó és tiszta fonal hulladékból készült barchet, kalmuk stb. szöveteket az említett általános vámtarifa 79 száma szerint 100 kilogramonként 200 frankkal vámkézeljék.

— **Ravachol a vizsgálobíró előtt.** A XIX. Siécle Ravachol egyik kihallgatásának a lefolyását a következőképp adja elő: Athalín vizsgálobíró: „Mikor a boulevard Saint Germainen vagy a rue de Clichyben elkövette a dinamitmerényletet, nem gondolt arra, hogy személyes ellenséget, a bírón kívül megölhet ártatlan embereket is; olyanokat, a kik önnek nem vétettek?“ — „De igen gondoltam erre is, a rue de Clichy merénylet után.“ — „S ön tovább is folytatta volna bosszumúvét?“ — „Nem. Hanem másképp bosszultam volna meg; az illető bírónak az utcán tört döfem volna a szívébe.“ — „És ki ellen gyakorolta volna legelőször ezt az új módszert?“ — „Ön ellen Athalín ur.“

— **A konstantinápolyi kiránduló magyar társaság** legkellemesebb napja mult szerdán volt. A társaság szép kirándulásokkal töltötte el a napot. Dél előtt Szkutariába mentek át, egészen az angol temetőig, ahol megnézték Guyon tábornok sírját. Villásreggeli után hajóra ült a társaság és végigjárta a Boszporust, gyönyörködve ennek a remek utnak kimeríthetetlen szépségében. Schwimmer Pál, a társaság vezetője kieszközlöte a szultántól az engedélyt, hogy a magyarok megnézhessék a császári palotákat, ezek közt a Dolma-Bageset és a császári kincstárakat. Főképen ramazanban csak a legtrikább esetben adják meg ezt az engedélyt, a melyet különben máskor is nagyon nehéz megkapni, úgy hogy a turisták legnagyobb része kénytelen elhagyni Konstantinápolyt az említett nevezetes látnivalónak megtekintése nélkül. A csütörtöki selamlik alatt a szultán elküldte hadsegédét a magyar kirándulókhoz, s tulatva velok a miatti érzett örömet, hogy Magyarországból o y sokan jöttek Konstantinápolyba. A szultán üdvözli a magyarokat, kiknek lekesült éj-nézéi kellemesen lepték meg. Egyuttal tudatta a társasággal, hogy este a magyarok tiszteletére ebédel ad. A diszebed este emelkedet hangulatban folyt le.

— **Nyilvános számadás és köszönet** A „Kézdipolyai Önkéntes Tűzoltó Egyesület“ pénztára javára folyó évi február hó 27-én rendezett tánczvigalom alkalmával felülfizetni szíveskedtek a következők: Posta-utalványon: Rettegi Gyárfás adótárnok (Szászváros) és Opra Lajos r. k. plebános (Karácsónfalva) 2—2 frt. Rápolthy Ferencz r. k. plebános (Százpatak), Gál Antal r. k. kántor (Csik-Karczfalva), Bíró Péter p. ü. fővigyázó (Gyulafehérvár), Balázs S. József (Káson Impér) 1—1 frt. Zonda Albert és Kovács Bálint gyűjtése, Kézdí-Vásárhelyről: Szabó Albert, Kisegitő takarékpénztár, Takarékpénztár 1—1 frt. Nagy Dénes, Baka Lajos, Fejér Antal 50—50 kr. N. N., Jancsó Dénesné, K. Csizsár József 40—40 kr. Csizsár Imre szgy., Kovács Lajos aljbíró, Fejér Károly járásbíró, Solyom Miklós kir. ügyész, Turóczi Mózes, ifj. Dávid István 30—30 kr. Török István és Dávid János 25—25 kr. Welreiter, Ego dedit, Osendőri örs, id. Kupán József, id. Zsigmond György, Zsigmond Balázs, Kovács János czipész, Hoffmann Lukácsné, Kreniczky Károly, Zayzon Lázár ügyvéd, Nagy Ferencz (L.), Ferencz szemlést, Székely János ref. pap, Barcsa Miklós, Farkas Miklós, N. N., Nagy Mózes (L. fia), Turóczi Béla, Molnár István, Popovics András, Pap István, Csutak László, Dávid Gyula, Szabó Mózes, Császár Gergely, Csizsár Pál, Csizsár Dé-

nes, N. N., Ambrus Albert, N. N., N. N., özv. Kovács Aronné, Bándy István, Szöcs József 20—20 kr. H. J. 15 kr. Id. Csizsár József, Megyaszi István, Mágori Anna, Kovács Gergely, egy valaki, Csizsár Sándor, Pataki József, Jancsó Sándor, Molnár Ferencz 10—10 kr. Zsidó István és Fülöp Lajos gyűjtése Szentlélekről: Gidófalvy Gergely és Vilma 40 kr, Györbíró Ignác 20 kr. Rettegi Dávid és Gáspár Gergely gyűjtése Esztelekről: Szabó Mariska 40 kr. Özv. Mihály Józsefné 30 kr. Fülöp Lajos és Gáspár Gergely gyűjtése Kézdipolyánból: Zonda József verestoronyi belépő állomás-főnök 60 kr. Kovács Elek r. k. alesp. 30 kr. Lázár Imre Gábor 20 kr. Opra Bokor Miklós 12 kr. Bagoly Otília, Zonda Gergely (F.-é), Németh József, Boldizsár Albert, Gáspár Antal 10—10 kr. György Ida 5 kr. Mihály Katika 3 kr. Este a pénztárnál felülfizettek: Fülöp István hilibi r. k. kántor-tanító 1 frt. Fülöp Péter, Rettegi Zoltán, Winkler Gyárfás 20—20 kr. Nagy Imre, Kis Lázár és Nagy Dávid (Bélafehérvár), Lengyel Gyula (Kurtapatak), Marti Lázár (Szentlélek) 10—10 kr. A pénztárnál Fülöp István hilibi r. k. kántor ur a felülfizetésen kívül még azt az igéretet tette egyesületünk buzdítására, hogy a tervbe vett szertár felépítése után azonnal 5 frtot fog kifizetni együletünk javára. Ezen multság összes bevétele 54 frt 59 kr, kiadása 29 frt 33 kr és így tiszta jövedelme 25 frt 26 kr. Miután ugy a nemes szívű adakozók és felülfizetőknek, mint ügybarátunk Fülöp István kántor urnak eme buzdító ajánlatát őszinte szívből megköszönjük, fiatal egyesületünket továbbra is szíves pártfogóink jóindulatába ajánljuk. Kézdipolyánban, 1892. márczius hó 26-án. A „Kézdipolyai Önkéntes Tűzoltó-Egyesület“ és az estély-rendező bizottság nevében: Betegh Pál, titkár és szivattyus oszt. parancsnok.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

Nyers bast-selyem szövetet, egész öltönyre valót szállít 10 frt 50 krért (kiváratra jobb fajtájut is) **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben,** postabér- és vámmentesen. Minták posta fordultával küldetnek. Svájczba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

Glória selymet — 120 cmtr. szélességben — por- és esőköpönyek, valamint zubbonyokra alkalmasat méterenként 2 frt 65 król.

Sz. 4078—1892.

Árlejtési hirdetmény.

A szemerja-hidvég-baróthi törvényhatósági közuton több megrongált és kijavítandó, valamint újból építendő műtárgyakra, ugymint:

a 0—1 kilométer közötti 5. számu áteresze	364 frt 94 kr
a 4—5 „ „ 18. „ „	334 frt 94 kr
a 49—50 „ „ 222. „ „	334 frt 31 kr
a 53—51 „ „ 133. „ „	334 frt 34 kr
a 53—54 „ „ 134. „ „	334 frt 34 kr
a 4—5 „ „ 15. „ „	411 frt 88 kr
a 5—6 „ „ 24. „ „	411 frt 88 kr
a 13—14 „ „ 52. sz. hid kijavitása	6. 6 frt 48 kr
a 33—34 „ „ 90. „ „	273 frt 73 kr
a 41—42 „ „ 105. „ „	4. 5 frt 41 kr

Összesen 3802 fr 68 kr

egységi árban a munkák kivi elének egy csoportban vállalat utáni biztosítása czéllából folyó évi április hó 23-án délutáni 3 órakor zárt ajánlati versenytárgya és tüzetik ki az alispáni irodában. Mi azon megjegyzéssel rétetik közhírré, hogy vállalkozni szándékozó zárt ajánlataikat a tárgyalási nap déli 12 órájáig a megyei pénztárnál adják be, mivel a kitűzött határidőn tul ajánlatok nem fogadtatnak el.

Az ajánlatokba világosan kijelölendő az egységi árból leengedendő százalékkal számmal és betűvel.

A zárt ajánlatok borítékban lepecsételve nyujtandók be; az ajánlatokhoz a kikiáltási összegnek öt száztólija mint bánatpénz csatolandó.

A feltételek, az árelemzés, árjegyzék és műszaki leirással együtt, a jegyző irodában a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

S.-Szentgyörgyön, 1892. április 6-án.

Toma Miklós,
alispán.

